



ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΗΧΗ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΤΟΣ Α'.

— 30 Ὀκτωβρίου 1893. —

ΤΕΥΧΟΣ ΣΤ'.

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ

ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΑΡΧΑΙΟΙΣ ΑΙΓΥΠΤΙΟΙΣ

Ὁ αἰὼν ἡμῶν ὅστις ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις δύναται νὰ κληθῇ αἰὼν τῶν μεγαλητέρων καὶ σπουδαιοτέρων ἀνακαλύψεων, δύναται νὰ καυχηθῇ εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ παναρχαίου Αἰγυπτιακοῦ πολιτισμοῦ, ὑπὸ ἔποψιν θρησκευτικὴν φιλολογικὴν ἀρχιτεκτονικὴν κτλ. Αἱ ἀκάματοι προσπάθειαι πρὸς ἐξερεύνησιν ἀρχαιοτάτων μνημείων, ἡ ἀνάγνωσις τῶν Ἱερογλυφικῶν, Ἱερογραφικῶν, καὶ ἁλφabetικῶν στοιχείων προσιτῶν μόνον τοῖς ἀρχαίοις Ἱερεῦσιν, ἔφερον εἰς φῶς πλήρη πολιτισμὸν ἀνερχόμενον εἰς πεντήκοντα ἑκατονταετηρίδας· οἱ λατρευταὶ καὶ θαυμασταὶ οὗτοι τοῦ ἡλίου, ἀπέδωκαν εἰς τὸν θάνατον λατρείαν εἰς ἣν οὐδεὶς τῶν ἀρχαίων λαῶν ἔφθασε ποτέ· ὁ ἄνθρωπος ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον τοῦτον οὐδεμίαν εἶχεν ἀποστολὴν, παρὰ τὴν ἡθικοποίησιν αὐτοῦ, ὅπως ἀπολαύσῃ δι' αὐτῆς ἐν τῷ μέλλοντι, ζωῆς εὐδαίμονος καὶ αἰωνίου. Τοῦτο μαρτυροῦσιν αἱ πυραμίδες, ἡ ταρίχευσις τῶν νεκρῶν, αἱ πρὸς αὐτοὺς προσφοραὶ, αἱ τῶν μνημείων ἐπιγραφαὶ κτλ.

Ἐντὸς τῶν μομιῶν εὐρέθησαν πάπυροι, ὧν ἡ ἀνάγνωσις ἔφερεν εἰς φῶς βιβλίον, ὅπερ δίκην διαβατηρίου ἐτίθετο παρ' ἐκάστῳ νεκρῷ, καὶ ὅπερ ὁ Λέψιος ὠνόμασε «τὸ βιβλίον τῶν νεκρῶν»· ἐκ τοῦ σπουδαίου τούτου βιβλίου πληροφορούμεθα πόσον ἡ ἰδέα τῆς αἰωνιότητος ἦτο ζωηροτάτη παρὰ τῷ λαῷ ἐκείνῳ, συντάξαντι τὸ βιβλίον τοῦτο, ἀντιγράφοντι κατὰ χιλιάδας ἀντιτύπων, ὅπως τιθέμενον παρὰ τοῖς νεκροῖς ἢ ἐφόδιον τῆς μελλούσης ζωῆς.

Ἐκ τοῦ βιβλίου τούτου μανηθάνομεν ποία ἦτο ἡ ἡθικὴ τοῦ λαοῦ ἐκείνου καθ' ἣν ἐποχὴν ζῆλος ἐκάλυπτε τὸν τότε γνωστὸν κόσμον· μετ' ἐκπλήξεως δὲ παρατηρεῖ τις, ὅτι ἡ

ἐλεημοσύνη, ἢ πρὸς τοὺς δυστυχεῖς συμπάθεια, ἢ πρὸς τοὺς ἀδυνατοὺς βοήθεια ἐθεωροῦντο ἀναγκαῖα ὅπως ἐλκύσωσι τὸ σέβας τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐξευμενίσωσι τὸ θεῖον.

Τὸ βιβλίον ἀρχεται δι' ὁδηγιῶν πρὸς τὴν ψυχὴν χωριζομένην ἐκ τοῦ σώματος· ὅλαι αἱ δοκιμασίαι ἅς θὰ ὑποστῇ μέχρι τῆς ἀφομοιώσεώς της πρὸς τὸ θεῖον προλέγονται αὐτῇ· πᾶσαι αἱ μαγικαὶ ἐπωδαί, πᾶσαι αἱ προσευχαὶ καὶ λιτανεῖαι, καὶ ἐξομολογήσεις ἅς θὰ εἴπει εἰς τοὺς καταχθονίους δικαστάς της ὅπως πείσῃ αὐτοὺς καὶ λάβῃ χάριν περικλείονται ἐν αὐτῷ.

Τὸ βιβλίον τῶν νεκρῶν περιέχει τὴν ἀπολογίαν τῆς ψυχῆς ἐμφανιζομένης ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τοῦ Ὅσιριδος, ἀπαριθμούσης τὰς ἀγαθὰς πράξεις ἢ μᾶλλον ὅσας κακὰς δὲν ἔπραξε.

Περικοπὰς τινὰς τῆς ἀπολογίας ταύτης ἦν ὁ Σαμπολίων ὀνομάζει «ἀρνητικὴν ἐξομολόγησιν» παρέχομεν ἐνταῦθα.

« Κύριοι τῆς ἀληθείας σᾶς φέρω τὴν ἀλήθειαν — οὐδὲν κακὸν ἢ δόλιον ἔπραξα —
 » οὐδένα τῶν ὁμοίων μου κατέστησα δυστυχῆ — οὐδέποτε συνεταιρίσθην μετὰ τοῦ κακοῦ
 » — κύριος ἀνθρώπων οὐδέποτε ἐβίβασα αὐτοὺς νὰ ἐργασθῶσι πλεόν τοῦ δέοντος — οὐδένα
 » κατέστησα πτωχόν, δυστυχῆ ἢ ἐν στερήσει — οὐδέποτε ἔπραξα τὸ τοῖς θεοῖς μισητὸν
 » — οὐδέποτε ἐξ αἰτίας μου δοῦλος ἐτιμωρήθη παρὰ τοῦ κυρίου αὐτοῦ — οὐδέποτε ἐπέ-
 » νασεν, ἐδίψησεν, ἢ ἔκλαυσεν — οὐκ ἐφόνευσα οὐκ ἐψεύσθην — οὐδέποτε ἐσύλησα τὰς
 » ἐν τοῖς ναοῖς προσφοράς, οὐδέποτε τοὺς ἄρτους ἢ τὰς ταινίας τῶν μομιῶν. »

Κατωτέρω δὲ ὡς νὰ ἀπῆντων οἱ δικασταὶ φέρεται :

« Δὲν ὑπάρχει κακὸν ἢ ἀκαθαρσία ἐν αὐτῷ — ἔζησεν ἐν τῇ ἀληθείᾳ καὶ ἐτράφη ἐν
 » αὐτῇ — διὰ τῆς πρὸς τὸ θεῖον ἀγάπης ἐξiléωσεν αὐτὸ — ἔδωσεν ἄρτον τῷ πεινῶντι,
 » ὕδωρ τῷ διψῶντι ἐνδυμα τῷ γυμνητέοντι, καὶ λέμβον τῷ στερουμένῳ τοιαύτης. »

Κατὰ τὸ βιβλίον τοῦτο τὸ σῶμα ἔδει ὅπως ἦ τετραχιχευμένον. Ἴδου δὲ τὶ λέγει ὁ νεκρὸς :

« Χαῖρε ὦ πάτερ Ὅσιρις ἔρχομαι πρὸς σὲ χωρὶς τοῦ σώματος ἢ αἱ σάρκες μου νὰ λυ-
 » θῶσι· εἰμὶ ἀρτιμελής ὅπως ὁ ἐμὸς πκτήρ Ὅσιρις Χέφρα ὁ ἔχων τὸν ἄνθρωπον, ὡς
 » ὁμοίωμά του εἶναι ἀδιάλυτος.

Χαίρετε λέγομεν καὶ ἡμεῖς ἀγαθοὶ Αἰγύπτιοι· εἴχατε δίκαιον νὰ πιστεύητε εἰς τὴν ἀθανασίαν· ἡ ἀθανασία σας κεκληρισμένη ἐντὸς τάφου, μούμια ψυχρὰ καὶ ἀναυδος, ἀνίσταται ἤδη μετὰ πεντήκοντα αἰῶνας διὰ θαύματος τῆς ἐπιστήμης, ὅπως μᾶς ὁμιλήσῃ τὴν γλῶσσαν σας, μᾶς δόσῃ ἰδέαν τῆς υπάρξεώς σας, μᾶς εἴπῃ τὰ ἦθῃ σας, μᾶς ἐξιστορήσῃ τὸν πρόσκαιρον βίον σας, καὶ μᾶς ἀνακοινώσῃ τὰς περὶ τῆς αἰωνιότητος ἐλπίδας σας.

Ι. Σ. ΠΙΟΤΑΜΙΑΝΟΣ

Ἐγγραφον ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ μῆνα ὑκτώβριον τοῦ 1893